

מידע יישומי

הרב אייל בן דוד

איסור 'חדש' בארצנו בזמן הזה - סקירה¹

א. עיקרי הלכות 'חדש'

- א. אסור לאכול מחמשת מיני דגן החדשים, שגדלו קודם ט"ז בניסן, עד יום ט"ז בניסן - יום הקרבת העומר. (רמב"ם הל' מאכלות אסורות פ"י ה"ב).
- ב. בזמן שאין בית המקדש קיים, עד יום ט"ז בניסן אסור לאכול מהתבואה החדשה, ומי"ז בניסן מותרת אכילת התבואה החדשה.
- ג. איסור 'חדש' נוהג מן התורה, בכל מקום - בין בארץ ובין בחו"ל, ובכל זמן - בין בזמן שבית המקדש קיים ובין בזמן שאין בית המקדש קיים, ובכל תבואה - בין בתבואת ישראל בין בתבואה של נוכרים².
- ד. כל תבואה שהשרישה קודם יום הקרבת העומר, הותרה באכילה אחר יום הקרבת העומר. תבואה שלא השרישה קודם יום הקרבת העומר, אפילו נזרעה לפניו, אסורה באכילה עד לאחר שיעבור עליה יום הקרבת העומר הבא. (רמב"ם הל' מאכלות אסורות פ"י ה"ד).
- ה. תבואה שנקצרה קודם יום הקרבת העומר ואפילו תבואה שהפכה למוצר מזון, הותרה באכילה רק עם הגיע יום הקרבת העומר (שם ה"ה).

ב. המציאות כיום

על פי נתוני הלמ"ס³, כיום 99% מתצרוכת החיטה במדינת ישראל מיובאת מחו"ל, וכ-1% ממנה מתוצרת הארץ. לשם מניעה של אכילת איסור 'חדש', יש צורך בפיקוח על התבואה המיובאת לארץ, בין לאכילה ובין ליצירת שיכר (בירה) ומשקאות חריפים.

1. ע' במאמרו של הרב יעקב אפשטיין, 'איסור חדש בארצנו בזה"ז (סקירה)', אמונת עתיך 36 (תש"ס), עמ' 48-51.
2. אמנם הב"ח הקל באיסור 'חדש' בתבואות נוכרים, אולם למעשה דעתו לא התקבלה.
3. למ"ס, שנתון סטטיסטי לישראל 2012, מאן אספקת מזון 2010.

(ויסקי). כמו כן נצרך פיקוח על מוצרי מזון מוגמרים מדגנים, המיובאים לארץ, כגון מיני מזונות ובירות (בהם יש גם בעיה של בישולי נוכרים ושאר בעיות כשרות).

ג. הלכה למעשה

מוצר שעליו הכשר של גוף כשרות הנמצא בחו"ל ייבדק על ידי הרבנות הראשית לישראל. אם בדיקתה של הרבנות הראשית תעלה שהמוצר כשר ואין בו חשש 'חדש', המוצר יקבל את אישורה. במקרה זה גם אם לא כתוב על המוצר 'ללא חשש חדש', משמעותו של אישור הרבנות הראשית לישראל היא שהמוצר כשר ואינו מכיל 'חדש'⁴. מוצר שעליו הכשר של גוף כלשהו בחו"ל, ואין כתוב עליו 'באישור הרה"ר לישראל', משמעות הדבר שהרבנות הראשית לישראל אינה מאשרת את המוצר, בגלל בעיה של איסור 'חדש' או בגלל בעיות כשרות אחרות.

4. כל מה שנכתב בפסקה זו נאמר לי על ידי הרב יצחק כהן ארזי, מנהל מחלקת יבוא ברבנות הראשית לישראל.